

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«АГРОНОМІЯ»**

третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
за спеціальністю 201 Агроніомія
галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство
кваліфікація: доктор філософії з агрономії

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ**

Голова вченої ради

 Михайло БРОШКОВ
(протокол № 102 від «25» 04 2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з 01 вересня 2024 р.

Ректор **Михайло БРОШКОВ**
(наказ № 100 від «29» 08 2024 р.)

Місто Одеса 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Агрономія»

1. Координаційна рада з забезпечення якості вищої освіти:

протокол № 9 від «22» квітня 2024 р.

Голова координаційної ради з забезпечення якості вищої освіти

 Інна МАЛЕЦЬКА «22» квітня 2024р.

2. Погоджено:

Проректор із наукової роботи та міжнародних зв'язків

 Тетяна НЕБОГА «22» квітня 2024р.

Керівник навчально-методичного відділу

 Вячеслав СЕДОВ «22» квітня 2024р.

Керівник відділу забезпечення якості вищої освіти:

 Ольга КОСТЮХІНА «22» квітня 2024р.

3. Вчена рада агробіотехнологічного факультету:

протокол № 9 від «22» квітня 2024 р.

Голова вченої ради агробіотехнологічного факультету

 Ірина ШЧЕНКО «22» квітня 2024р.

Розробники:

Керівник проектної групи

Олександр РУДІК - доктор с.г. наук, професор

 «19» квітня 2024р

Члени проектної групи

Євген ЮКЕВИЧ - доктор с.г. наук, професор

 «19» квітня 2024р

Віктор ЩЕРБАКОВ - доктор с.г. наук, професор

 «19» квітня 2024р

Олексій ЛОТОЦЬКИЙ - здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

 «19» квітня 2024р

Рецензенти:

№ за п.	ПІБ	Посада	Науковий ступінь, вчене звання (за наявності)
1	Січкач В.І.	Головний науковий співробітник відділу селекції, генетики та насінництва бобових культур Селекційно-генетичного інституту	Д.б.н., професор
2	Златов Р.М.	Роботодавець, керівник ФГ «Балкани»	
3	Гонцов О.А.	Роботодавець, керівник ТОВ «Сінергія-Е»	
4	Кравцов В.В.	Роботодавець, керівник ТОВ «Айсберг»	
5	Заєць С.О.	Завідувач відділу кліматично орієнтованих агротехнологій Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН	Д.с.г.н., професор
6	Гамаюнова В.В.	Завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою Миколаївського національного аграрного університету	Д.с.г.н., професор

1.ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
зі спеціальності 201 «Агрономія»

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Одеський державний аграрний університет Агробіотехнологічний факультет Кафедра польових і овочевих культур Кафедра захисту, рослин генетики та селекції
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з агрономії
Професійна кваліфікація	
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність – 201 Агрономія
Офіційна назва освітньо-наукової програми	201 Агрономія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії (PhD), 240 кредитів ЄКТС; термін навчання 4 роки.
Наявність акредитації	Програму ліцензовано у 2023 р. (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти 18 липня 2023 р., протокол № 12 (41).). Повторна акредитація планується у 2028-2029 н. р.
Цикл/рівень програми	FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – рівень 8, НРК України – восьмий кваліфікаційний рівень.
Передумови	Для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра. Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями, повинна передбачати перевірку наявності компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія для другого (магістерського) рівня вищої освіти.
Обмеження щодо форм навчання	Денна та заочна форма навчання
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://osau.edu.ua/
2. Мета програми	
Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі аграрних наук та продовольства спеціальності 201 Агрономія, який успішно виконав та захистив власне наукове дослідження у спеціалізованій вченій раді, здатний до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної та практичної діяльності у сфері агрономії, а також викладацької роботи у закладах вищої освіти.	

3.Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	20 Аграрні науки та продовольство, 201 Агрономія
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-наукова академічна.</p> <p>Програма базується на положеннях та результатах сучасних наукових досліджень із агрономії.</p> <p>Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає виконання індивідуального плану досліджень аспіранта, за затвердженою згідно встановленої процедури вченою радою університету темою дисертаційної роботи, під керівництвом наукового(их) керівника(ів) з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації з наступною процедурою її прилюдного захисту під час засідання відповідної спеціалізованої вченої ради. Результати наукової роботи оформлюються відповідно до вимог, що регламентовані чинним законодавством у вигляді тез доповідей, публічних виступах на науково-практичних конференціях, опублікуванні статей у фахових або міжнародних наукових виданнях, підготовці наукових робіт на конкурси тощо.</p>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Проведення досліджень в галузі аграрних наук та продовольства за спеціальністю 201 Агрономія. Ключові слова: агрономія, землеробство, рослинництво, селекція та насінництво, агрофітоценози, агротехнології, сівозміна, сорти, гібриди, добрива, система обробітку ґрунту, система захисту рослин, методологія досліджень.</p>
Особливості та відмінності	<p>До числа основних відмінностей освітньо-наукової програми слід віднести:</p> <ul style="list-style-type: none">підготовка проводиться в рамках пріоритетних програм наукових досліджень;виконання наукових досліджень у головних агропромислових підприємствах степової зони та у лабораторіях провідних наукових установ України;проведення проміжних міждисциплінарних наукових досліджень під керівництвом одного або двох наукових керівників;підготовка, спільно з науковим керівником, методичних рекомендацій до проведення занять за змістовними компонентами теоретичного та практичного курсу;орієнтація на глибоку, науково-практичну підготовку сучасних фахівців у галузі, ініціативних і здатних швидко адаптуватися до глобальних та регіональних викликів у сучасному бізнес-середовищі, роботи в науково-дослідних установах, закладах вищої освіти;формування високого рівня професіоналізму, соціальний розвиток, максимальне розкриття потенціалу кожного здобувача, збереження традицій та утвердження корпоративної

	<p>культури;</p> <p>створення інноваційного та безпечного освітнього середовища як високоорганізованого соціального простору, комфортного для продуктивної освітньої, наукової та громадської діяльності;</p> <p>інтегрування в світовий освітньо-науковий простір, орієнтований на всебічний розвиток людини та соціуму в цілому.</p>
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Працевлаштування	<p>Місце працевлаштування: науково-дослідні установи (станції, дослідні господарства, лабораторії), науково-виробничі фірми та об'єднання; вищі навчальні заклади, територіальні управління сільського господарства, аграрні підприємства різних форм власності.</p> <p>Посади наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інженерні посади у дослідницьких, проектних та конструкторських установах і підрозділах аграрних підприємств згідно класифікатора професій України.</p>
Подальше навчання	<p>Виконання наукової програми четвертого (наукового) рівня вищої освіти для здобуття ступеня вищої освіти доктор наук; Дослідницькі гранти та стипендії, що містять додаткові наукові та освітні компоненти.</p> <p>Навчання та стажування за кордоном.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Навчання здійснюється на основі проблемно-орієнтованого підходу та самонавчання у формі лекцій, семінарів, практичних занять, самостійної роботи, виконання проектів, консультацій з викладачами, опрацювання літератури в наукометричних базах Scopus, Web of Science, а також інших сучасних фахових наукових публікацій.</p>
Оцінювання	<p style="text-align: center;">Освітня складова</p> <p>Поточний контроль – усні опитування, поточні контрольні роботи, оцінка рефератів, презентацій, індивідуальних розрахункових завдань тощо. Модульний контроль – модульні контрольні роботи. Семестровий контроль – іспити, заліки, захист звіту з педагогічної практики. Передбачена накопичувальна система оцінювання знань за освітніми компонентами.</p> <p style="text-align: center;">Наукова складова</p> <p>Оцінювання результатів підготовки дисертації науковим керівником. Публікація результатів наукових досліджень у фахових виданнях. Участь у науково-практичних конференціях з публікацією тез доповіді. Підготовка звіту про виконання індивідуального плану аспіранта та його заслуховування та засіданнях кафедри та науково-координаційної ради університету двічі на рік. Проведення</p>

	попереднього захисту та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Підсумкова атестація – публічний захист дисертації на здобуття освітньо-наукового ступеня «доктор філософії».
6.Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК3. Здатність розробляти проекти та управляти ними ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії, виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей. СК 2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності. СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання. СК 4. Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур. СК 5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти в агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації. СК 6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК7. Вміння користуватись нормативно-правовою базою й

	<p>організувати роботи згідно галузевих вимог та екологічної безпеки</p> <p>СК8. Знання і дотримання норм наукової етики і академічної доброчесності.</p>
7. Програмні результати навчання	
Знання та уміння	<p>РН1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень.</p> <p>РН2. Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.</p> <p>РН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.</p> <p>РН5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>РН6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p> <p>РН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці.</p> <p>РН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.</p> <p>РН9. Планувати та реалізовувати технологічний процес в умовах глобальних та регіональних викликів.</p>
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>До викладання освітніх компонентів допускаються виключно науково-педагогічні працівники з науковим ступенем, стажем педагогічної роботи. Всі науково-педагогічні працівники мають підтверджений рівень наукової і професійної активності та високий</p>

	рівень впровадження інновацій у виробництво та освітньо- науковий процес
Матеріально-технічне забезпечення	Повне забезпечення учбовими приміщеннями, лабораторними приміщеннями, спеціалізованими кабінетами, комп'ютерними робочими місцями та прикладними комп'ютерними програмами для проведення занять і наукових досліджень. Діяльність лабораторій спрямована на опрацювання сучасних методик наукових досліджень викладачами і здобувачами вищої освіти Університету із впровадженням в окремих господарствах Південного регіону України. Забезпеченість навчальними приміщеннями, лабораторіями відповідає потребі.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт http://osau.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, освітню і наукову діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-наукової програми викладені на освітньому порталі на платформі MOODLE https://moodle.osau.edu.ua/ та електронному каталозі https://osau.edu.ua/pro-universytet/naukovarobota/aspirantura/osvitnij-protses/katalog-vybirkovyhdystsyplin/ Бібліотечний фонд багатогалузевий, нараховує понад 700 тисяч примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, у т.ч. рідкісних видань, спец. видів науково-технічної літератури і документів, авторефератів дисертацій, дисертацій і періодичних видань (http://libraryodau.blogspot.com/ ; інституційний репозитарій http://lib.osau.edu.ua/jspui/). Фонд комплектується матеріалами із сільського господарства, економіки, техніки та суміжних наук. Відповідно до технологічних вимог щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України.
9.Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів про встановлення науково-освітнянських відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки
Міжнародна кредитна мобільність	Азербайджанський державний аграрний університет (Азербайджан), Академія сільськогосподарських наук Грузії (Грузія), Університет Ічунь (Китай), Німецька академія сільського господарства DEULA-Nienburg (Німеччина), Аграрний університет (м. Пловдив, Болгарія), Інститут ґрунтознавства, агротехнології та захисту рослин імені Н. Пушкарьова (Болгарія), Державний аграрний університет Молдови (Молдова), Інститут економіки сільського господарства та продовольства – Державний дослідницький інститут (м. Варшава, Польща), Сільсько-господарський

	університет (м. Краків, Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів може бути реалізовано на загальних умовах або за індивідуальним графіком.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

2.1 Перелік компонент освітньо-наукової програми

Шифр	Назва компонент ОНП	Кількість годин	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. ОBOB'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОНП				
1.1. Компоненти загальної підготовки				
ОЗ 01	Іноземна мова в науково-освітній діяльності	240	8	2 заліки, екзамен
ОЗ 02	Філософія науки	90	3	екзамен
ОЗ 03	Статистичні методи обробки інформації в наукових дослідженнях	90	3	екзамен
ОЗ 04	Інноваційні технології в педагогіці вищої школи	90	3	залік
ОЗ 05	Управління інноваційними проектами	90	3	екзамен
Всього за циклом		600	20	
1.2. Компоненти професійної підготовки				
ОП 01	Методологія досліджень та організація виконання дисертаційної роботи	90	3	екзамен
ОП 02	Тенденції розвитку світової аграрної науки	90	3	екзамен
ОП 03	Інформаційні технології в точному землеробстві	120	4	екзамен
ОП 04	Управління агроценозом у кліматично орієнтованому землеробстві	90	3	екзамен
ОП 05	Агрофітоценотичний моніторинг	90	3	
ОП 06	Педагогічна практика вищої школи	90	3	залік
Всього за циклом		570	19	
ВСЬОГО ОBOB'ЯЗКОВА ЧАСТИНА		1170	39	
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ				
2.1. Компоненти загальноуніверситетського каталогу				
ВЗ 01	Вибіркова освітня компонента 1	90	3	залік
Всього за циклом		90	3	
2.2. Компоненти професійного каталогу				
ВП 01	Вибіркова освітня компонента 1	90	3	залік
ВП 02	Вибіркова освітня компонента 2	90	3	залік
ВП 03	Вибіркова освітня компонента 3	90	3	залік
ВП 04	Вибіркова освітня компонента 4	90	3	залік
Всього за циклом		360	12	
РАЗОМ ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ		450	15	
ВСЬОГО ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ		1620	54	
ВСЬОГО НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ		5580	186	
РАЗОМ ЗА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ		7200	240	

2.3. Структурно-логічна схема

Позначення:

ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ	
ОЗ	Компоненти загальної підготовки
ОП	Компоненти професійної підготовки
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ	
ВЗ	Компоненти загальноуніверситетського каталогу
ВП	Компоненти професійного каталогу

1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр
ОЗ 01	ОЗ 01	ОЗ 01	ОЗ 05
ОЗ 02	ОП 02	ОП 03	ОП 05
ОЗ 03	ОП 04	ОП 06	ВП 04
ОЗ 04	ВЗ 01	ВП 02	
ОП 01	ВП 01	ВП 03	

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері агрономії або на її межі з іншими галузями, передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

**4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Шифр	ОЗ 01	ОЗ 02	ОЗ 03	ОЗ 04	ОЗ 05	ОП 01	ОП 02	ОП 03	ОП 04	ОП 05	ОП 06
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1		+	+	+		+					+
ЗК 2	+						+				
ЗК 3					+			+			
ЗК 4					+	+	+	+	+	+	
ЗК 5	+										
ЗК 6	+		+			+		+			+
СК 1		+			+	+	+	+	+		
СК 2		+	+	+		+		+	+		+
СК 3	+		+	+							+
СК 4			+		+	+	+		+		+
СК 5				+	+	+		+		+	
СК 6			+		+	+			+		
СК 7					+				+	+	
СК 8	+	+		+							+

**5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (РН)
ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

Шифр	ОЗ 01	ОЗ 02	ОЗ 03	ОЗ 04	ОЗ 05	ОП 01	ОП 02	ОП 03	ОП 04	ОП 05	ОП 06
РН 1		+		+	+						
РН 2		+	+			+	+		+	+	+
РН 3	+	+	+			+	+				
РН 4	+		+		+	+		+	+	+	+
РН 5	+			+		+				+	+
РН 6					+	+		+	+		
РН 7				+	+	+	+	+	+		
РН 8				+							+
РН 9	+				+			+		+	

5. ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЬО- НАУКОВА ПРОГРАМА

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014. № 1556-VII. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>;
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>;
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>;
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010. – Режим доступу : <http://www.dk003.com>;
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584);
8. Стандарт вищої освіти (далі – Стандарт) третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальність 201 Агрономія, затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.12.2021 р. № 1458. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/12/29/201-Ahronomiya-dokt.filos.29.12.pdf>